

Pēteris Barisons (1904–1947)

Liepājas Simfoniskais orķestris
Liepāja Symphony Orchestra
Gintaras Rinkevičius

Trīs preludijas / Three Preludes

- 8. I. Allegro molto 4:36
- 9. II. Andantino 3:30
- 10. III. Andante feroce 5:12

Otrā simfonija *Romantiskā* / Symphony No. 2 (The Romantic)

- 11. I. Allegro con brio *Mīlas atmoda* (The Awakening of Love) 13:35
- 12. II. Tranquillo *Jūsma* (Delight) 10:00
- 13. III. Allegro con affetto *Erotika* (Erotica) 9:41
- 14. IV. Andante sostenuto *Mīlas nāve* (The Death of Love) 10:56

TT: 57:38

Recorded at: Great Amber Concert Hall, Liepāja, 2021
Recording producer & sound engineer: Normunds Slava
Sound engineer assistant: Jānis Straume
Editing, mixing, mastering: Normunds Slava
Booklet text: Jānis Torgāns
English translation: Egils Kaljo
Photos: Reinis Hofmanis, Dmitrijs Matveyev, archive
Design: Gundega Kalendra, Raugs.eu
Executive producer: Egils Šēfers
© Liepāja Symphony Orchestra, 2022
© Liepāja Symphony Orchestra & LMIC/SKANI 132, 2022
Booklet in English / buklets latviski

skani.lv
iso.lv

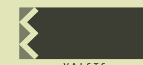
LATVIJAS MŪZIKAS
INFORMĀCIJAS CENTRS

LIEPĀJAS
SIMFONISKAIS
ORĶESTRIS

Kultūras ministrija

VALSTS
KULTURĀPĪTĀĻU FONDS

The 1930s are a particularly notable time for the development of Latvian music. This can be observed in the work of composers of all generations, as well as in music education, concert life, periodicals and the beauty of the Song Festivals. Throughout all these, **Pēteris Barisons** (1904–1947) is an active and fruitful participant. His dynamic and varied work in one area is particularly noteworthy – that is his rich and bountiful achievement in the field of symphonic music. In a relatively brief period of time, in the time that fate allowed him, beginning with the conclusion of his professional education until his death (1934–1947), he composed a number of larger and smaller symphonic scores: Symphony No. 1 (1934, 1935), Symphony No. 2 *Romantiskā* (The Romantic), the symphonic suites *Ziedu vija* (The Flower Wreath, 1937) and *Bērnības rīti* (Childhood Mornings, 1946), the symphonic images *Līgo* (Midsummer, 1935), *Traģiskā poēma* (Tragic Poem, 1936) and *Teika* (*Legenda*) (A Tale (Legend), 1937), *Latvju rapsodija* (Latvian Rhapsody) for piano and orchestra (1945), unfinished works (including Symphony No. 3). We should also mention his key vocal symphonic works (the cantatas *Gaišā stunda* (In the Bright Hour), *Dzimtene* (Homeland), *Bērnumzeme* (Wonderland), *Nāves sala* (The Isle of Death)).

imic.lv/barisons

Three Preludes. Yes – they are three miniatures, however, viewed and heard through the prism of the symphony orchestra, one might almost say that they form a small cycle. Prelude – Interlude – Postlude. Each is individual and, at the same time, linked together in a ring. The first is the most substantial – rapid movement, like a toccata, with a dramatic touch. The symphonic vision is immediately heard and felt: development in broad strokes, an emotional breath and scope. In the technical resolution as well: great waves and breadth, which, at the end, become quiet and dissipate in the distance.... The second landscape is more lyrical and brighter, with a lightly outlined exposition dialogue. The middle section is slightly more active, even blustery, and this miniature also becomes quiet and evaporates... The third, however, approaches from a distance and achieves a tangible vigorous progress and perspective. The uneasy movement collects throughout all the layers of the textures and reaches a dramatic conclusion. Altogether it is distinctly symphonic music with specific senses and imagery.

Symphony No. 2 *Romantiskā* (The Romantic)

The declared meaning in the title is detailed further with the titles of the movements. A vitally important emotional key is a quote from the Edvard Grieg song *I Love but Thee**. That appears in the conclusions of the first and fourth movements, creating a steady connection throughout the cycle. However, the intonation is also freely dispersed in the outer movements of the cycle, and the flow of the music is enriched with it.

The first movement – *Mīlas atmoda* (The Awakening of Love). It is the most expansive and complicated. From the perspective of the movement, the music leads to the mentioned

quotation, a culmination in content and music. However, it is not a unidirectional scheme, but a lively, free emotional movement. It is the direction, dynamics, and rushing that define the invitation of the introduction, a vigorous vernal call, a joyful premonition entwined in a poly-melodic form. The main theme with its concealed march like style is active and full of power. It has its own ball of energy, which reaches a tense, but a vividly emotional peak. The veiled, dreamy second theme, on the harp's *pizzicato* background, brings a kind of special magic, an extraordinary emotional completeness. The middle section (development) of the movement is full of strength, muscular, but still delicate and reserved. Still, the intonations of exclamation, hints and seduction lead the development to this concluding culmination – *I Love But Thee!*

A poetic twilight nocturne in the brittleness of the solo violin begins the second movement *Jūsma* (Delight). A pulse of movement is felt throughout, which is woven together with a quiet dreaminess and a deep self-immersion. In the third movement – *Erotika* (Erotica) does not have one single core emotion, but expectations, longings, lyrical refreshment and bliss are blended together with energetic signals, again with hints of a march. In the whole of the symphony, this movement is like an extended prologue to the finale – *Mīlas nāve* (The Death of Love). It is a very paradoxical mixture of a warning, of expectations and tender hopes. However, at the centre, both in terms of content and phonically, there is a mournful and gloomy procession. Only slowly, very slowly, does the colour get illuminated. That leads again to a quiet, lonely realisation – yes, I love you. Silence.

The symphony confirms both the author's conceptual ability to transform his own complex intentions into a musically rich, but natural, organic whole, as well as his ability to use the possibilities of the orchestra in varied and rich ways. Today, with its language and message rooted in late romantic traditions, it does not at all sound outdated or anachronistic. No, it offers a universal concept in a natural, organic way, which is effective still in the 21st century.

Jānis Torgāns

* The Edvard Grieg (1843–1907) song *I Love But Thee* op. 5 no. 3 was beloved and widely known in Latvia in the 1920s and 30s. Mainly it was the Latvian version by Paula Līcīte (which remained popular throughout the rest of the century), but just as often with the German text *Ich liebe Dich*. Today, when it is justifiably accepted to only to perform chamber lyrical texts in the original language, we should remember the song's very complex path to audiences worldwide. To wit – this gem with the Danish text *Jeg elsker dig* by Hans Christian Andersen (1805–1875) was composed (and dedicated to Andersen) in Copenhagen in 1864 (first published there in the Grieg collection *Hjertets Melodier* (Melodien des Herzens) in Danish and German in 1864/1865). The German translation is by Franz von Holstein (1826–1878). The composer also created a piano miniature of the work op. 41 no. 3.

The origins of the **Liepāja Symphony Orchestra (LSO)** can be found in 1881, when the Liepāja Philharmonia was formed – the first philharmonic in the Baltics. After World War II, the orchestra renewed its work as part of the Liepāja College of Music, in turn, in 1986, the orchestra gained the status of professional orchestra as an independent entity. Along with concerts in Liepāja, Rīga, and other cities in Latvia, the LSO regularly performs in the Baltic States and have performed in other parts of the world such as Austria, Azerbaijan, Greece, India, Japan, China, Great Britain, Malaysia, Spain, Sri Lanka, Germany, and Sweden. One of the most valuable traditions of the orchestra is the International Star Festival, which has taken place every spring since 1993. The festival, initially the Pianist Star Festival, was founded by conductor Imants Resnis, the leader of the collective for many years (1992–2009), and the orchestra has collaborated with almost 200 notable soloists from all over the world. The LSO has also worked closely with the record labels *Odradek Records*, *Wergo*, *Toccata Classics* and *SKANI*. A particular important goal of the LSO is to facilitate and popularise the music of Latvian composers; the orchestra participates in premieres and commission new works. In the previous seasons, all the 12 *Liepāja Concerti*, a monumental series of works commissioned by the LSO, have been presented to the public and critics. The LSO has twice received the Latvian Grand Music Award, and are seven time recipients of the Latvian Recording award. A further confirmation of the high quality of the orchestra's performance is participation in nationally significant events and the openings of new cultural spaces – the Latgale concert hall GORS, the renewed Rīga cultural centre *Ziemeļblāzma* and the Latvian National Library. At the end of 2015, the LSO also performed in its new home – the Liepāja concert hall *Great Amber*.

iso.lv

Gintaras Rinkevičius is one of the most distinguished, internationally recognised Lithuanian conductors, who graduated both the Saint Petersburg and Moscow Conservatories. He is a professor at the Lithuanian Academy of Music and Theatre, the founder, artistic director and lead conductor of the Lithuanian State Symphony Orchestra, and he has won awards at many international conducting competitions. From 1996 to 2003 he was the lead conductor at the Latvian National Opera, and from 2007 to 2009 he was the lead guest conductor.

He has directed opera performances including Mozart's *The Magic Flute*, Verdi's *La Traviata*, *Aida*, *Nabucco* and *Un ballo in maschera*, Shostakovich's *Lady Macbeth of Mtsensk*, Wagner's *The Flying Dutchman*, and many others, as well as many ballets. The Lithuanian conductor has been awarded the Latvian Grand Music Award two times (1996, 1999).

G. Rinkevičius has collaborated with many orchestras throughout the world. He was the lead conductor of the Malmö Opera and Music Theatre. He has conducted the Berlin Symphony, the Staatskapelle Weimar, the Copenhagen Tivoli Symphony Orchestra, the St. Petersburg Philharmonic Orchestra, the Russian National Symphony Orchestra, and the Russian State Symphony Orchestra. He has led opera performances in Salzburg, London (the Royal Albert Hall), Paris (The Théâtre des Champs-Élysées), as well as in Taiwan and Hong Kong.

The conductor has performed in many prestigious concert halls throughout the world. He has been a regular guest at the Russian State Academic Bolshoi Theatre in Moscow since 2003. In 2007, Gintaras Rinkevičius became the artistic director and lead conductor of the Novosibirsk Academic Symphony Orchestra.

Since the autumn of 2017, Gintaras Rinkevičius is the lead conductor and artistic director of the Liepāja Symphony Orchestra. In his first season in Liepāja, the audiences remembered him for his vivid interpretation of Carl Orff's cantata *Carmina Burana* at the season's opening concert, and he opened the next concert season with performances of Gustav Mahler's Symphonies No. 1 and No. 2, which were given a new calibre with the collaboration with the Lithuanian State Symphony Orchestra and the Kaunas State Choir. The maestro has led vivid orchestra performances with soloists Mischa Maisky, Gidon Kremer, Sergei Nakariakov, Maija Kovaļevska, Vestards Šimkus, Claudia Huckle, Jeronimas Milius, the State Academic Choir *Latvija* and many other distinguished performers, and he has also led triumphant concerts by the Liepāja Symphony Orchestra in India and Sri Lanka.

XX gadsimta 30. gadi ir latviešu mūzikas īpaša uzplaukuma laiks. Tas attiecas uz visu paaudžu komponistu darbību, mūzikas izglītību, koncertdzīvi, periodiku un dziesmusvētku košumu. Visā minētajā aktīvu un auglīgu līdzdalību ņem arī **Pēteris Barisons** (1904–1947). Viņa dinamiskajā un daudzveidīgajā darbībā viena šķautne tomēr izceļama īpaši – tā ir uz kopējā fona bagātais un auglīgais veikums simfoniskās mūzikas laukā. Relatīvi īsajā laikposmā, kāds komponistam likteņa bijis atvēlēts, sākot ar profesionālās izglītības pabeigšanu līdz aiziešanai citsaulē (1934–1947), radīta vesela virkne lielāku un mazāku simfonisku partitūru: Pirmā simfonija (1934, 1935), Otrā simfonija *Romantiskā* (1939), simfoniskas svītas *Ziedu vija* (1937) un *Bērnības rīti* (1946), simfoniski tēlojumi *Līgo* (1935), *Traigiskā poēma* (1936) un *Teika* (*Leģenda*, 1937), *Latvju rapsodija* klavierēm un orķestrim (1945), Trīs prelūdijas (1934), nepabeigtie skaņdarbi (tostarp Trešā simfonija). Tepat būtu jāplūso būtiskas vokāli simfoniskas ieceres (kantātes *Gaišā stunda*, *Dzimtene*, *Brīnumzeme*, *Nāves sala*).

imic.lv/barisons

Trīs prelūdijas. Jā – tās ir trīs miniatūras, taču atbilstoši simfoniskā orķestra prizmai, caur kuru tās lūkotas / klausītas, gandrīz jāsaka, ka tās veido mazu ciklu. Prelūdija – Interlūdija – Postlūdija. Tās ir katra par sevi un vienlaikus saķēdētas kopējā gredzenā. Pirmā ir vispamatīgākā – strauji kustīga, tokātiska, ar dramatisku piesitienu. Uzreiz dzirdams un jūtams šis simfoniskais redzējums: attīstība plašos vēzienos, emocionālā elpa un vēriens. Arī tehniskajā risinājumā: lielle viņi un apjomīgums, kas beigās aizklust un izgaist tālumā... Otrā ainiņa ir liriskāka un gaišāka, ar viegli ieskicētu izklāsta dialogiskumu. Vidusposms gan ir nedaudz kustīgāks, pat brāzmaināks, taču arī šī miniatūra pieklust un izgaro... Trešā savukārt tuvojas no tāluma un sasniedz jūtamu virzības sparū un perspektīvu. Kustības nemiers uzkrājas visos faktūras slāņos un ved uz dramatisku slēdzienu. Kopumā tā ir izteikti simfoniska mūzika ar konkrētu izjūtu un tēlainību.

Otrā simfonija *Romantiskā*.

Virsrakstā deklarētā kopjēga vēl precizēta ar daļu nosaukumiem. Principiāli svarīga arī emocionālā atslēga ar citātu no Edvarda Grīga dziesmas *Es mīlu tevi**. Tas parādās pirmās un ceturtais daļas noslēgumā, ietverot ciklu grodā slēgumā. Taču tā intonācijas brīvi kļiedētas arī pašās cikla malējās daļās, mūzikas plūdums piesātināts ar tām.

Pirmā daļa – *Mīlas atmoda*. Tā ir pati izvērstākā un arī komplicētākā. Daļas perspektīvā mūzika virzās uz šo aprādīto citātu, saturisko un muzikālo kulmināciju. Taču tā nav kāda vienvirziena shēma, bet dzīva, atraisīta emocionāla kustība. Tieši virzību, dinamiku, traukšanos iezīmē ievada aicinājums, pavasarīgi zaļoksnais sauciens, līksmīga priekšnojauta it kā polimelodiskā vijumā. Pamattēma ar savu slēpto maršveidību ir darbīga un spēkpilna. Tai piemīt pašai savs enerģijas lādiņš, kas sasniedz saspringtu, bet gaišu emocionālu

smaili. Arī aizplīvuoti sapņainā blakustēma uz arfas *pizzicato* fona nes kādu īpašu burvību, neikdienišķu jūtu pilnestību. Daļas vidusposms (izstrādājums) ir spēkpilns, muskuļots, taču delikāts, izturēts. Tomēr izsauciena, mājiēna, vilinājuma intonācijas pavada attīstību līdz pat šai beigu kulminācijai – *Es mīlu tevi!*

Poētiski krēslaina noktirne solovijoles trauslumā aizsāk otro daļu *Jūsma*. Taču viscauri jūtams arī kustības pulss, kas sadzīvo ar kļu sapņojumu un dziļu pašiegremdi. Trešās daļas – *Erotika* – kopumā nav vienas kodolemocijas, bet arī šeit gaidas, ilgas, liriska veldze un tvīksme sadzīvo ar enerģiskiem signāliem, pat vēlreiz ieskandējot kādu maršveidīgu mājiēnu. Simfonijas kopveidā šī daļa ir it kā milzīgs prologs finālam *Mīlas nāve*. Tas ir diezgan paradokšāls brīdinājuma, gaidu, vāru cerību savijums. Taču centrā gan saturiski, gan foniski ir sēru gājiens, drūma procesija. Tikai lēnām, pavisam lēnām kolorīts izgaismojas. Un tomēr tas virzās uz vēlreizēju kļu, vientuļu atziņu – jā, es mīlu tevi. Klusums.

Simfonija apliecina gan autora konceptuālo spēju veidot savu sarežģīto ieceri muzikāli piesātinātā, bet dabiskā, organiskā veidolā, gan arī prasmi izmantot orķestra iespējas daudzveidīgi un bagāti. Mūsdienās tā ar savu vēlinā romantisma tradīcijā sakņoto valodu un vēstījumu nepavisam neizklausās novecojusi un anahroniska. Nē, tā sniedz vispārcilvēcisku koncepciju dabiskā, organiskā veidā, kas ir iedarbīgs arī XXI gadsimtā.

Jānis Torgāns

*Edvarda Grīga (Edvard Grieg, 1843–1907) dziesma *Es mīlu tevi* op. 5 nr. 3 XX gadsimta 20.–30. gados Latvijā bija ļoti iemīlota un plaši pazīstama. Visbiežāk – Paulas Ličītes latviskojumā (tā tas palika arī gadsimta otrajā pusē), taču tikpat bieži arī ar vācu tekstu *Ich liebe Dich*. Mūsdienā pasaulē, kad pamatoti pieņemts kamerlirikas tekstus dziedāt vienīgi oriģinālā, jāatgādina par dziesmas diezgan sarežģīto ceļu uz Eiropas un pasaules auditoriju. Proti, šī pērle ar Hansa Kristiana Andersena (Hans Christian Andersen, 1805–1875) dāņu tekstu *Jeg elsker dig* (1833) sacerēta (un Andersenam veltīta) Kopenhāgenā 1864. gadā (pirmizdevums Grīga krājumā *Hjertets Melodier* (*Melodien des Herzens*) dāņu un vācu valodā turpat 1864./1865. gadā). Vācu tulkojuma autors ir Francis fon Holšteins (Franz von Holstein, 1826–1878). Komponists izveidojis arī skaņdarba versiju kā klavierminiatūru op. 41 nr. 3.

Liepājas Simfoniskā orķestra (LSO) pirmsākumi meklējami 1881. gadā, kad veidojas Liepājas filharmonija – pirmā filharmonija Baltijā. Pēc Otrā pasaules kara orķestra darbību atjaunoja Liepājas Mūzikas vidusskolas paspārnē, savukārt 1986. gadā orķestris ieguva profesionāla orķestra statusu kā patstāvīga vienība.

Līdztekus koncertiem Liepājā, Rīgā un citās Latvijas pilsētās LSO regulāri koncertē Baltijas valstīs un devies arī tālākās turnejās uz Austriju, Azerbaidžānu, Grieķiju, Indiju, Japānu, Ķīnu, Lielbritāniju, Malaiziju, Spāniju, Šrilanku, Vāciju un Zviedriju.

Viena no orķestra vērtīgākajām tradīcijām ir Zvaigžņu festivāls, kas notiek ik pavasari jau kopš 1993. gada. To sākotnēji kā Pianisma zvaigžņu festivālu iedibinājis kolektīva ilggadējais vadītājs (1992–2009), diriģents Imants Resnis, un tas sadarībā ar orķestri piesaistījis teju 200 ievērojamus solistus no visas pasaules.

LSO izveidojusies cieša sadarbība ar skaņu ierakstu namiem *Odradek Records*, *Wergo*, *Tocatta Classics* un *SKANI*. LSO īpašā uzmanības lokā ir Latvijas komponistu mūzika un Latvijas skaņražu daiļrades veicināšana un popularizēšana; orķestris piedalās pirmatskaņojumos un arī pats pasūtina jaundarbus. Pēdējo sezonu laikā publikas un speciālistu vērtējumam nodoti visi LSO ierosinātā monumentālā 12 *Liepājas koncertu* cikla skaņdarbi. LSO ir divkārtējs Lielās mūzikas balvas laureāts, un septiņas reizes ieguvis

Latvijas Mūzikas ierakstu gada balvu *Zelta mikrofons*. Apliecinājums orķestra spēles augstajai kvalitātei ir piedalīšanās valstiski nozīmīgos pasākumos un ievērojamu kultūras objektu atklāšanas ceremonijās: Latgales vēstniecībā GORS, atjaunotajā Rīgas kultūras pilī *Ziemeļblāzma* un Latvijas Nacionālajā bibliotēkā. 2015. gada nogalē LSO ieskandināja arī savu jauno mājvietu – Liepājas koncertzāli *Lielais dzintars*.

Iso.lv

Gintars Rinkevičs ir viens no izcilākajiem, starptautisku atzinību guvušiem lietuviešu diriģentiem, kurš savulaik beidzis gan Pēterburgas, gan Maskavas konservatorijas. Lietuvas mūzikas un teātra akadēmijas profesors, Lietuvas Valsts simfoniskā orķestra dibinātājs, mākslinieciskais vadītājs un galvenais diriģents ir vairāku starptautisku konkursu laureāts. No 1996. līdz 2003. gadam bijis Latvijas Nacionālās operas galvenais diriģents, bet no 2007. līdz 2009. gadam – galvenais viesdiriģents.

Viņa vadībā tapuši tādi operu iestudējumi kā V.A. Mocarta *Burvu flauta*, Dz. Verdi *Traviata*, *Aīda*, *Nabuko* un *Masku balle*, D. Šostakoviča *Mcenskas aprīņa lēdija Makbeta*, R. Vāgnera *Klīstošais holandietis* un daudzi citi, kā arī vairāki baleti. Lietuviešu diriģents ir divkārtējs Latvijas Lielās mūzikas balvas laureāts (1996, 1999).

G. Rinkevičs ir sadarbojies ar ļoti daudziem pasaules orķestriem. Bijis Malmes Operas un Muzikālā teātra galvenais diriģents. Stājies pie Berlīnes simfoniku, Veimāras Valsts kapelas, Kopenhāgenas Tivoli simfoniskā orķestra, Sanktpēterburgas Filharmonijas orķestra, Krievijas Nacionālā simfoniskā orķestra un Krievijas Valsts simfoniskā orķestra diriģenta pulsts. Viņa vadībā notikušas operizrādes Zalcburgā, Londonā (Karaliskajā Alberta zālē), Parīzē (Elizejas lauku teātri), kā arī Taivānā un Honkongā.

Diriģents ir koncertējis daudzās prestižās pasaules koncertzālēs. Bijis pastāvīgs viesis Krievijas Valsts Akadēmiskajā Lielajā teātri Maskavā kopš 2003. gada. 2007. gadā Gintars Rinkevičs kļuva par Novosibirskas Akadēmiskā simfoniskā orķestra māksliniecisko vadītāju un galveno diriģentu.

Kopš 2017. gada rudens Gintars Rinkevičs ir Liepājas Simfoniskā orķestra galvenais diriģents un mākslinieciskais vadītājs. Savā pirmajā sezonā Liepājā viņš klausītājiem palika atmiņā ar spožo Karla Orfa kantātes *Carmina Burana* interpretāciju sezonas atklāšanas koncertā, nākošās koncertsezonas atklājot ar Gustava Mālera 1. un 2. simfoniju atskaņojumiem, kuriem nebijušu vērienu piešķīra sadarbība ar Lietuvas Valsts simfoniskā orķestra un Kauņas Valsts kora mūziķiem. Maestro ir vadījis spožas orķestra uzstāšanās kopā ar solistiem Mišu Maiski, Gidonu Krēmeru, Sergeju Nakarjakovu, Maiju Kovaļevsku, Vestardu Šimku, Klaudiju Haklu, Jeronimu Miļus, Valsts Akadēmisko kori Latvija un daudzām citām izcilībām, kā arī vadījis triumfālus Liepājas Simfoniskā orķestra koncertus Indijā un Šrilankā.